

**Які паливні копалини є на території
України. Практична робота
"Розпізнавання та характеристика
корисних копалин свого краю"**

Сьогодні

Дата: 06.11.2024

Клас: 4-А

Урок: ЯДС

Вчитель: Старікова Н.А.

**Тема. Які паливні корисні копалини є на території України.
Практична робота “Розпізнавання та характеристика корисних
копалин свого краю”**

Мета: вчити характеризувати значення 2-3 видів корисних копалин для економіки нашої країни і добробуту її громадян; виявляти патріотичні почуття і прагнення знати більше про досягнення українців у різних галузях; пояснювати, від чого залежить безпека в докiллі; дотримуватися основних правил безпечного користування електроенергією, побутовими приладами (праска, електрична чи газова плита, та ін).

Вправа «Мікрофон»

На яку групи поділяються
корисні копалини?

1. ПАЛИВНІ (для тепла та енергії)

- – кам'яне вугілля
- – буре вугілля
- – нафта
- – природний газ
- – торф

2. РУДНІ (для металургії)

- – залізні руди
- – марганцеві руди
- – ртутні руди
- – нікелеві руди
- – титанові руди
- – багатоконпонентні солі
- – золото
- – уранові руди

3. НЕРУДНІ

А. Хімічна сировина

- – кухонна сіль
- – калійна сіль
- – самородна сірка

Б. Будівельна сировина

- – каолін (біла глина)
- – граніт
- – вапняк
- – крейда

В. Технічна сировина

- – графіт
- – мінеральні води

Вправа «Мікрофон»

**Які корисні копалини
належать до паливних?**

Вправа «Мікрофон»

Чим паливні корисні копалини
відрізняються від інших
корисних копалин?

Проблемне запитання

**Яке значення мають паливні
корисні копалини для людини?**

Україна багата на природне ПАЛИВО

Паливні корисні копалини

Кам'яне вугілля

Паливні корисні копалини

Буре вугілля

Паливні корисні копалини

Нафта

Паливні корисні копалини

Торф

Паливні корисні копалини

Природний газ

Під час **горіння** ці природні корисні
копалини виділяють **багато тепла**, тому їх
використовують **як паливо**

**На півночі України є поклади торфу
бурого й коричневого кольору.**

**Торф дуже крихкий, утворений із
залишків напівзгнилих рослин.
Торф легший за воду, не розчинний.**

Пригадайте!

Як вилобуввають торф?

Чималі запаси торфу є на території Волинської та Рівненської областей

Пригадайте! Як сьогодні використовують торф?

Кам'яне вугілля - тверда гірська порода
чорного кольору, що має блиск і важча
від води

Найбільші поклади вугілля у Луганській області. А також значні запаси вугілля є і в Донецькій та Дніпропетровській областях.

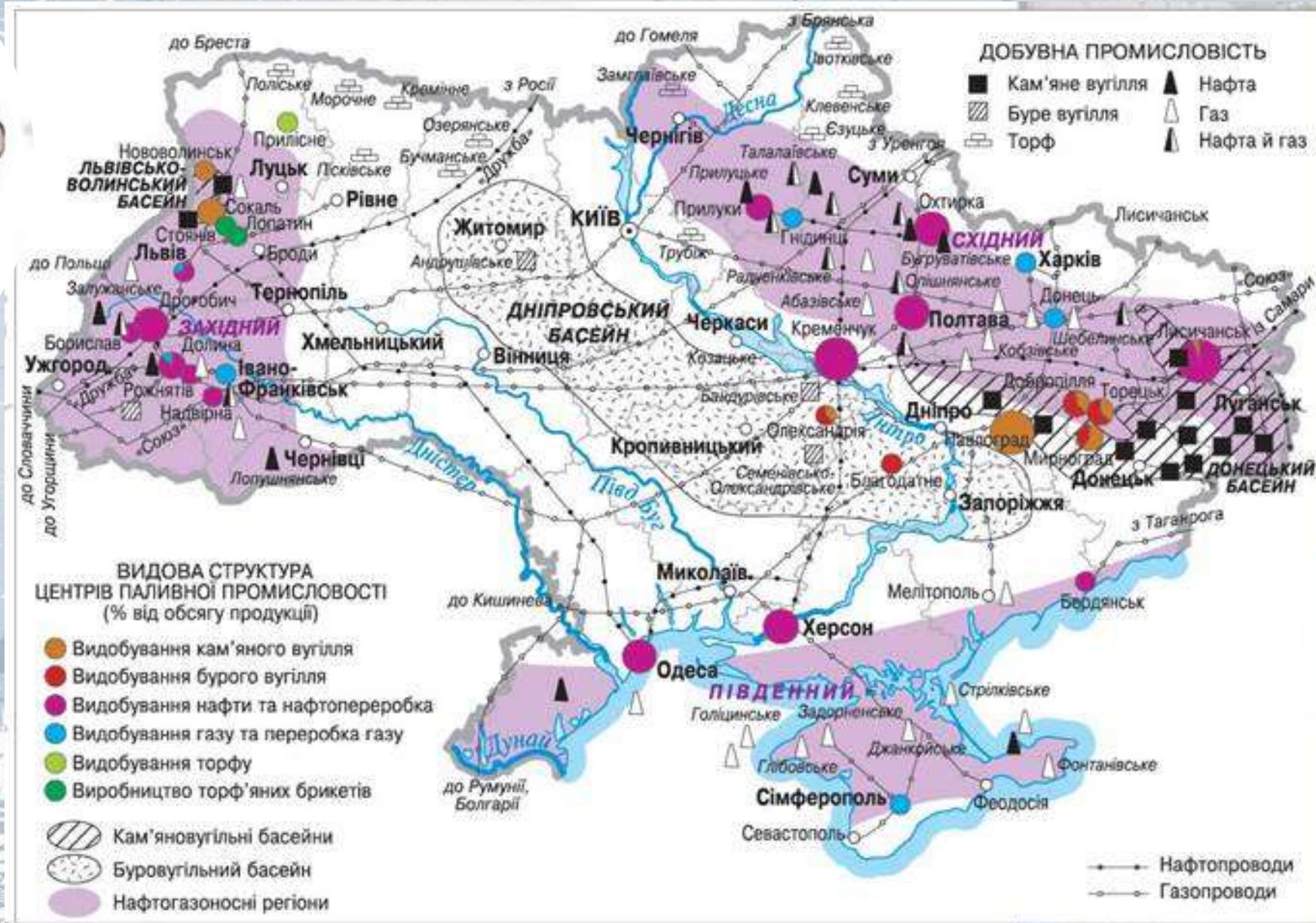
Видобуток кам'яного вугілля ведеться з великих глибин шахтним способом

Практична робота

Знайдіть поклади кам'яного вугілля на карті

**Під час переробки вугілля
отримують цінні речовини:
барвники,
лікарські препарати,
засоби захисту рослин
та інше.**

Нафта добре горить . При згорянні нафта
дає більше **тепла**, ніж кам'яне вугілля і
торф.

Нафту називають **ЧОРНИМ ЗОЛОТОМ**.

Що виготовляють із нафти?

Мазут

Парафін

Вазелін

Парфуми

Гуму

Бензин

Природний газ легший за повітря, горить
без диму синюватим полум'ям,
виділяючи тепло.

Газ дуже **отруйний** і **вибухонебезпечний**.
Тому з ним треба поводитися дуже **обережно**

До **газу**, який використовують у побуті, додають **спеціальні домішки**, які надають йому **специфічного неприємного запаху**.

З якою метою природному газу штучно надають запаху?

В Україні найбільші родовища нафти та природного газу в Чернігівській, Харківській, Сумській, Івано-Франківській областях

**А також шукають нафту та газ у
Чорному та Азовському морях**

**Здебільшого природний газ
використовують для отримання тепла та**

Як позначають нафту та газ на карті?

Пам'ятайте!

**Газ, яким користуються у побуті, є
горючою речовиною. Порушення
правил користування ним може
привести до пожежі!**

Вправа «Мікрофон?»

**Чи доводилося вам самотійно
розігрівати або готувати їжу
на газовій плиті?**

Правила «Мікрофон?»

**Яких правил ви дотримувалися,
щоб уникнути небезпеки?**

Вправа «Мікрофон?»

**Як потрібно діяти, якщо
почули запах газу?**

ЩО НЕ МОЖНА РОБИТИ, ЯКЩО ВИ ВІДЧУЛИ ЗАПАХ ГАЗУ

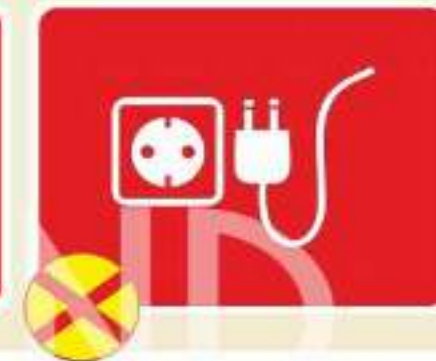
**Не користуйся
телефоном**

**Не вмикай
і не вимикай
світло**

**Не користуйся
вогнем,
не паліть**

**Не користуйся
електроприладами**

Газова аварійна служба 104

Практична робота “Розпізнавання та характеристика корисних копалин свого краю”

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ ОДНА З
НАЙБАГАТШИХ НА КОРИСНІ КОПАЛИНИ
ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ.

Сам'яна сіль

Мармур

Глина

Графіт

Граніт

Крейда

Валун

Пісок

MyShared

КОРИСНІ КОПАЛИНИ УКРАЇНИ

МАСШТАБ 1:2 250 000 (як 1 см 22 км)

ГОРЮЧІ КОРИСНІ КОПАЛИНИ

РУДНІ КОРИСНІ КОПАЛИНИ

1. Використовуючи карти атласу, а також різноманітні джерела інформації, дізнайся, які корисні копалини є у твоїй місцевості. Заповни таблицю:

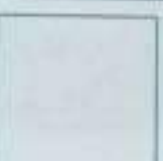
Корисні копалини рідного краю

Рудні	Паливні	Будівельні

2. Порівняй властивості корисних копалин, які є у шкільній колекції. Заповни таблицю:

Назва	До якої групи належать	Умовне позначення	Як використовують
			
			
			
			

Підсумок

**В Україні є родовища
природного палива: торфу,
кам'яного вугілля, нафти та
природного газу.**

**При згорянні ці корисні
копалини виділяють тепло і
енергію, які
використовують на
виробництві та в побуті.**

**З паливних корисних
копалин виготовляють
багато різних продуктів**

Домашнє завдання

**Короткий запис у
щоденник**

**с.76-80,
зош. с.41 № 1-2.**

**Фотозвіт надсилати на
освітню платформу
Human.**

Успіхів у навчанні!

Сьогодні
31.10.2024

Рефлексія «В кінотеатрі»

Ця частину «**фільму**» мені не сподобалась ...

